

Nr 337

Av herr Nordgren, *angående utbildningen av yrkeslärare i klädsömnad.*

(Lika lydande med motion nr 268 i Första kammaren)

I motionerna nr I:612 och II:758 år 1960 hemställdes, att utbildningen av yrkeslärare i klädsömnad borde likställas med vad som enligt proposition nr 90 år 1960 skulle gälla för övriga yrkeslärare eftersom nämnda yrkeslärare vore att hänföra till sektorn industri och hantverk.

Statsutskottet avstyrkte bifall till motionerna. Av utlåtandet framgick emellertid, att det stod fullt klart, att ifrågakommande lärarkategori var *yrkeslärare*, avsedda att i första hand undervisa inom verkstadsskolor hänförliga till sektorn industri och hantverk. Vidare sadet det, att avsikten vore, att denna lärarkategori skulle erhålla en utbildning avpassad efter de krav det blivande verksamhetsfältet ställde, vilket finge förutsättas bli vederbörligen beaktat vid den närmare utformningen av tim- och kursplanerna och föreskrifterna om inträdeskrav.

Departementschefen hade emellertid funnit det lämpligt att förlägga utbildningen till den i proposition nr 95 föreslagna statliga seminarieorganisationen för att få en fördelaktig samverkan i fråga om bl. a. lokaler, maskinell utrustning och lärarkrafter av olika slag.

Utskottet avstyrkte således bifall till motionerna men förutsatte att frågan om utbildningens omfattning och innehåll för denna lärarkategori även i fortsättningen skulle följas med uppmärksamhet av Kungl. Maj:t och vederbörande överstyrelser.

Riksdagen avslog motionerna.

I motionerna nr I:420 och II:486 år 1961 hemställdes, att den praktiska förutbildningen för blivande yrkeslärare i klädsömnad skulle omfatta minst tvåårig verkstadsskola och minst femårig yrkespraktik inom såväl hantverk som konfektionsindustri.

Motionärerna motiverade denna hemställan utförligt och uttalade även vissa farhågor för att utbildningen av yrkeslärarna i klädsömnad skulle negativt påverkas av textilläro-utbildningen, som ju helt dominerade seminariet. Därför hemställdes även att dåvarande överstyrelsen för yrkesutbildning skulle få den centrala tillsynen över utbildningen av nämnda yrkeslärare.

Statsutskottet avstyrkte bifall till motionerna, eftersom möjligheter fanns

för överstyrelsen för yrkesutbildning att medverka vid utformandet av utbildningen för yrkeslärare i klädsömnad och av bestämmelserna rörande förutbildning och inträdeskrav genom samråd med skolöverstyrelsen.

Någon rimlig anledning att just yrkeslärarna i klädsömnad skulle stå i särklass när det gällde utbildningen i förhållande till övriga yrkeslärare förelåg enligt motionärens uppfattning icke. Om de av utskottet uttalade synpunkterna beaktades torde utbildningen bli tillfredsställande.

Det har emellertid visat sig att de då framförda och av utskottet understrukna synpunkterna icke beaktats vid utformningen av inträdeskraven.

I motionerna från år 1961 framhölls med stark motivering vikten av en allsidig praktisk utbildning före seminarieutbildningen. Dels borde praktiktiden vara lika lång som för övriga yrkeslärarkategorier och dels borde fordran ställas på praktik inom såväl hantverk som industri. Det föreslogs även, att vissa utformade krav på praktiskt yrkeskunnande borde uppfyllas för vinnande av inträde i seminariet.

Någon ändring av de från början uppställda fordringarna av 5 års praktik, varav 2 år i verkstadsskola för klänningssömmerskor, har icke gjorts. Icke heller har utformats några krav på praktiskt yrkeskunnande. Snarare har de tidigare uppställda minimikraven på viss praktiktid oavsett praktikens art icke tillfredsställande uppfyllts.

På grund av omläggningen av textilläroinutbildningen har elevantalet i verkstadsskolorna för klänningssömnad minskat och därigenom även behovet av yrkeslärare i klädsömnad minskat. Det har därför visat sig svårt att placera de senast utexaminerade yrkeslärarna i klädsömnad i verkstadsskolor.

Om yrkeslärare i klädsömnad i stället finge anställas och utbildas på motsvarande sätt som övriga yrkeslärare, skulle anskaffningen av lärare mycket bättre kunna avpassas efter behovet.

Eftersom nu antalet platser vid verkstadsskolorna är otillräckligt för de utbildade lärarna, har de i många fall i stället anställts att leda kurser i husbehovssömnad. För detta passar icke deras utbildning, som har en helt annan inriktning, men eftersom de har fått behörighet att leda sådana kurser, är den tanken inte främmande, att i seminariets kursplan även inrymma viss utbildning i husbehovssömnad. Detta vore en olycklig splittring av den redan mycket krävande utbildningen.

Enligt min uppfattning finns det icke något sakligt skäl för att organisera utbildningen av yrkeslärare i klädsömnad på annat sätt än av andra yrkeslärarkategorier. De uppställda förutbildningskraven är otillräckliga för en tillräckligt god och mångsidig yrkeskunnighet. Stora svårigheter har funnits att skaffa tillräckligt kunniga seminarielärare i de praktiska ämnena. Den viktiga utbildningen i sättet att undervisa har icke kunnat ordnas med tillfredsställande resultat, och svårigheter kommer alltid att finnas att avpassa antalet utbildade lärare efter behovet.

Det f. n. tillämpade sättet för utbildning av andra kategorier av yrkeslärare är i så gott som alla delar bättre och bör därför även användas för yrkeslärare i klädsömnad.

Med stöd av vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta, att utbildningen av yrkeslärare i klädsömnad likställs med vad som nu gäller för övriga yrkeslärare och att motsvarande krav på förutbildning tillämpas.

Stockholm den 26 januari 1966

Hans Nordgren
